

Vzpomínka u pomníku Díky, Ameriko! zakončila symbolicky plzeňské Slavnosti svobody, letos tak jiné

Krátký vzpomínkový akt u pomníku **Díky, Ameriko!** v Plzni symbolicky zakončil ve středu 6. května Slavnosti svobody, jimiž si Plzeň připomíná letošní 75. výročí svého osvobození americkou armádou. Plánované velké oslavy se tento rok kvůli pandemii koronaviru nekonaly, Plzeň místo nich nabídla v neděli 3. května speciální sedmihodinové živé vysílání. Do dnešního dne jej zhlédlo přes 60 tisíc lidí. I další tradiční pietní akty v různých částech Plzně, kterými si město připomíná oběti válek, se konaly v uplynulých dnech jen v omezeném počtu zástupců města Plzně a dalších subjektů bez účasti široké veřejnosti.

Vzpomínkový akt u pomníku Díky, Ameriko! bývá tradičně vyvrcholením oslav, účastní se ho obvykle američtí i belgičtí veteráni a zástupci amerického i belgického velvyslanectví, přicházejí stovky lidí. Letos se uskutečnil jen v komorním obsazení, z vedení města Plzně byli přítomni primátor Martin Baxa, náměstek Michal Vozobule a radní Lucie Kantorová a Vlastimil Gola. Vzpomínkový akt město přenášelo živě na svém Facebooku a YouTube, aby zprostředkovalo možnost být u daného okamžiku i všem Plzeňanům.

Primátor Martin Baxa ve svém krátkém projevu zalitoval, že pandemie koronaviru zhatila plány města na velkolepé oslavy. Zmínil, že se přesto uskutečnily pietní akty na místech, která jsou spojena s připomenutím hrdinů a obětí II. světové války, a především se odvysílalo unikátní sedmihodinové pásmo Slavnosti svobody on-line. Kromě poděkování válečným hrdinům za osvobození rovněž slíbil, že v roce 2021 se uskuteční Slavnosti svobody v tom rozsahu, jaký byl plánován na letošní rok. Vyjádřil naději, že v květnu 2021 bude město moci přivítat nejvzácnější hosty oslav, tedy americké a belgické veterány, kteří přinesli Plzni svobodu.

„Několikrát jsem svůj projev k výročí osvobození Plzně ukončoval slovy, která jsou, doufejme, že navždy, napsána na tomto pomníku. Díky, Ameriko! Ale dnes musím doplnit další slova. Slova, kterými upřímně Spojeným státům americkým přeji úspěšné zvládnutí koronavirové pandemie. Věřím, že jste silnou zemí, která si i s tímto neštěstím nakonec dokáže úspěšně poradit. Tak, jako tenkrát, i dnes vás potřebujeme. Ve jménu svobody, které jste stále zárukou,“ řekl primátor Martin Baxa

Květiny k pomníku ve středu 6. května v podvečer položili také velvyslanec Spojených států amerických Stephen B. King a velvyslanec Belgie Grégoire Nicolas A. Cuvelier.

„Těším se na příští rok, kdy tyto nádherné slavnosti připomínající oběti z roku 1945 propuknou naplno. Rád bych poděkoval městu Plzni za každoroční příležitost uctít ty chrabré muže i ženy, Američany, Belgičany a další spojence, kteří porazili fašismus na této půdě a dali tak demokracii a svobodě naději. Přinesli ji nejen městu Plzni, ale celému regionu. Bohužel ta naděje a svoboda trvaly pouhé tři roky. Česká republika a Plzeň musely prožít 45 let pod vlivem sovětského komunismu. Naděje znovu svítila v roce 1989 a o 30 let později jsou Plzeň a Česká republika svobodny a žijí v demokracii, v níž vládou lidé. Dnes čelíme jiným výzvám, nesmíme však nikdy, opravdu nikdy, ztrácet ze zřetele to, za co ona generace v roce 1945 bojovala a umírala. Nesmíme ztrácet ze zřetele principy svobody, demokracie, bezpečnosti, lidských práv a právního státu. To jsou principy, za něž stojí za to bojovat,“ uvedl ve svém proslovu velvyslanec Stephen B. King.

„Rád bych vyjádřil svůj vděk Plzni za uspořádání tohoto pietního aktu, a to i za složitých okolností souvisejících s opatřeními kvůli pandemii covid-19. Nezapomeňme na odvahu těchto vojáků, kteří riskovali své životy v boji proti barbarskému a diktátorskému režimu před 75 lety, a mnozí přitom přinesli tu největší oběť. Uchovávejme jejich odkaz pro naše budoucí generace. Nuže, díky Ameriko za válečné tažení, které vedlo v roce 1945 k osvobození Plzně, díky vám belgičtí veteráni, kteří jste bojovali po boku Američanů, a díky vám Plzeňané, že si trvale připomínáte památku a činy těchto bojovníků. Nechť se společně znovu setkáme na stejném místě příští rok,“ uvedl po položení květin belgický velvyslanec Grégoire Nicolas A. Cuvelier.

Kromě vzpomínky u Díky, Ameriko! uctila ve středu 6. května Plzeň i belgické vojáky položením květin k desce na schodišti plzeňské radnice, která připomíná účast belgického 17. střeleckého praporu při osvobození Plzně v květnu roku 1945. Deska z roku 1995 je jediný památník v Plzni věnovaný pouze belgickým vojákům. Každý rok se u něj při Slavnostech svobody scházejí belgičtí veteráni i představitelé Belgie. Květiny letos poslali i zástupci amerických veteránů či belgický velvyslanec, za město Plzeň je položila náměstkyně primátora Eliška Bartáková.

V uplynulých dnech se uskutečnila v Plzni řada dalších pietních aktů. V neděli 3. května uctilo město památku padlých vojáků u památníku 16. obrněné divize, památníku československých vojáků bojujících na západní frontě v Husově ulici a také na Chodském náměstí u památníků 2. pěší divize. V pondělí 4. května položili zástupci města květiny ke třem pomníkům umístěným na náměstí Míru. Největší z nich, stojící uprostřed prostranství před Českým rozhlasem, je věnován obětem první a druhé světové války, další připomíná letce padlé ve druhé světové válce a třetí památku Plzeňanů padlých při květnovém povstání v roce 1945. V úterý 5. května vzpomněla Plzeň na oběti první i druhé světové války u pomníku na náměstí Karla Panušky v Újezdu. Další úterní pietní akt se konal na Doubravce ve Hřbitovní ulici, kde je umístěna bronzová pamětní deska jako vzpomínka na oběti druhého válečného konfliktu. A poslední zastávka byla na Střelnici v Lobzích v místě bývalého popraviště. V roce 1942 tam byli popraveni i občané z Plzně a okolí, kteří pomáhali parašutistům, již spáchali atentát na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha.

Slavnosti svobody měly původně trvat od 1. do 6. května 2020, vedení města je muselo v polovině března zrušit. Ve stejném rozsahu, jak bylo plánováno, je přesunulo na **rok 2021 jako oslavy 75./76. výročí**. Mají se konat **od 6. do 9. května 2021**.